

Politică și dezvoltare europeană regională

Prof.dr. Monica Răileanu Szeles
Jean Monnet Chair 2019-2022

monica.szeles@unitbv.ro

Cu suportul Erasmus+
al Uniunii Europene

**Universitatea
Transilvania
din Brașov**

De ce să studiem Politicile regionale UE?

- Dezvoltare soft skills - abilități transversale, avantaje pentru:
 1. Angajare
 - > lipsa lor limitează productivitatea companiei
 - > soft skills mai importante decât abilitățile tehnice
 2. CDI
 - > accesare fonduri europene/ management de proiect
 - > finanțare proiecte CDI

- Înțelegerea procesului de integrare europeană

- Acumulare de cunoștințe în domeniul politicii de coeziune și a dezvoltării regionale a UE

Conţinutul cursului

- Perspectivă generală asupra procesului de integrare europeană
- Politici, priorități și buget UE
- Politica UE regională (de coeziune)
- Fondurile structurale și de investiții europene
- Strategii de specializare inteligentă și creștere economică regională bazată pe inovație

Studii de caz – aplicate pe regiunea Centru

Tehnica de predare și mod de desfășurare curs

Blended learning – Transfer bogate de cunoștințe într-un termen scurt spre o audiență eterogenă

- Prezentări interactive
- Dialog cu doctoranzii
- Utilizare platformă e-learning
- Utilizare aplicații internet
- Evaluare finală, raport progres și comunicări periodice prin platforma on-line
- Resurse educaționale on-line

După finalizarea cursului: Diplomă de absolvire a
modulului *Politici și Dezvoltare Europeană Regională*

Înscriere preliminară: platforma e-learning

Vă aștept cu drag!

monica.szeles@unitbv.ro

Politica regională europeană

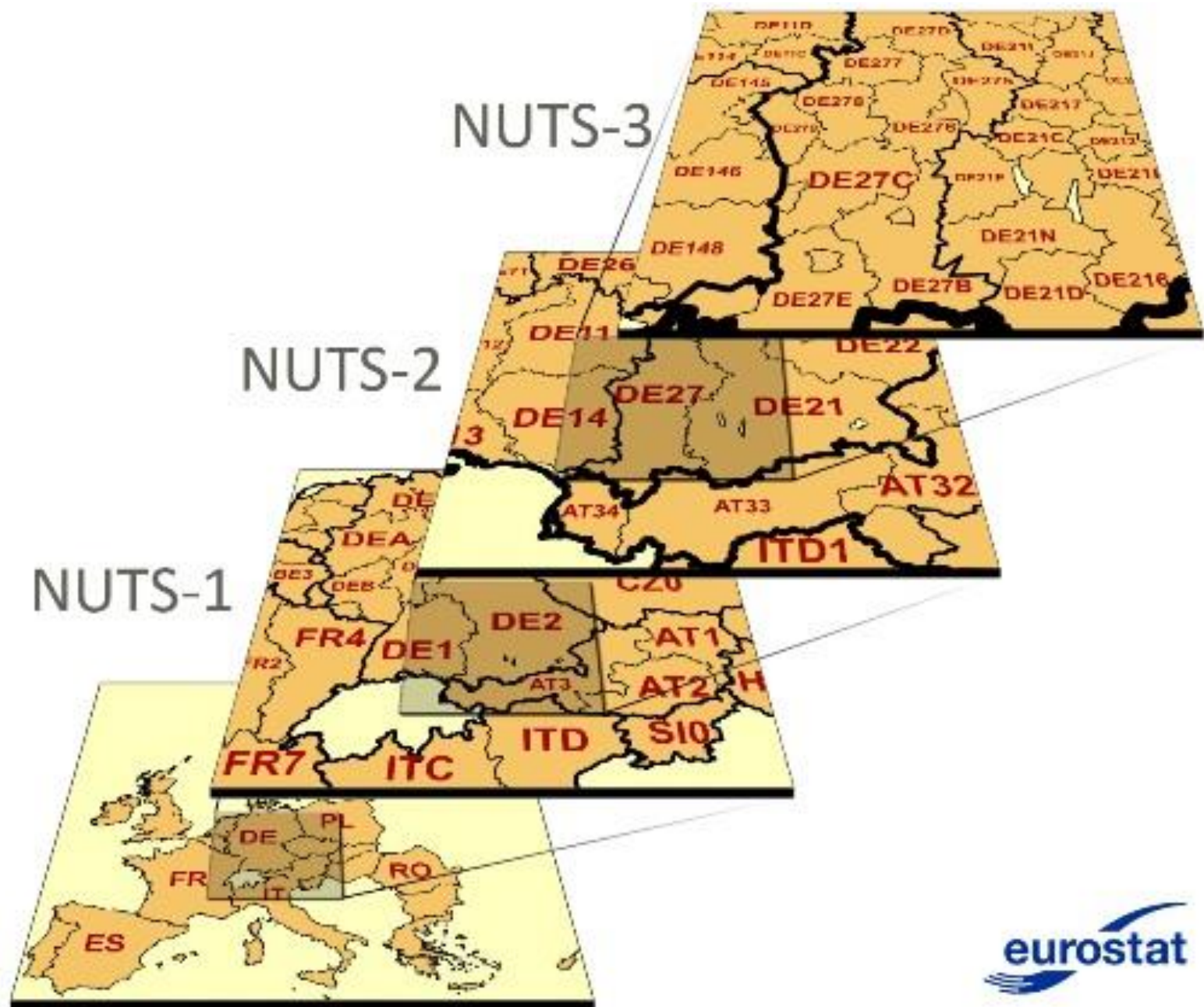
Probleme de discutat

- Regiunile Uniunii Europene
- Cadrul Financiar Multianual
- Strategia Europa 2020 și obiectivele aferente
- Problemele legate de funcționarea și extinderea UE
- Contributori și beneficiari neți la bugetul UE
- Coordonatele generale ale politicii de coeziune
- Fondurile structurale și de investiții UE
- Programele operaționale din România

Regiunile Uniunii Europene - „Nomenclatorul unităților teritoriale de statistică” (NUTS)

Definire structuri NUTS

- NUTS 1: Regiuni socio-economice majore
 - NUTS 2: Regiuni de bază pentru aplicarea politicilor regionale for the application of regional policies
 - NUTS 3: Regiuni mici pentru analize specifice
-
- Clasificarea curentă NUTS 2016 (validă de la 1 ianuarie 2018) include 104 regiuni NUTS1, 281 regiuni NUTS2 și 1348 regiuni NUTS3
 - România: 4 macroregiuni NUTS1, 8 regiuni NUTS2 și 42 regiuni NUTS3

Probleme din sfera dezvoltării regionale în România și UE

- Convergență-divergență între țări și regiuni
- Accesare inegală și ineficace a fondurilor structurale și de investiții europene – efect de bumerang
- Rigiditate, birocrație, centralizare – la nivelul UE
- Tensiuni politice legate de statutul țărilor de contributor net – beneficiar net
- Creșterea inegalităților sociale și a polarizării sociale, pe fondul scăderii sărăciei -> probleme, provocări și priorități noi
- Perspectiva extinderii Uniunii Monetare Europene și a Uniunii Europene

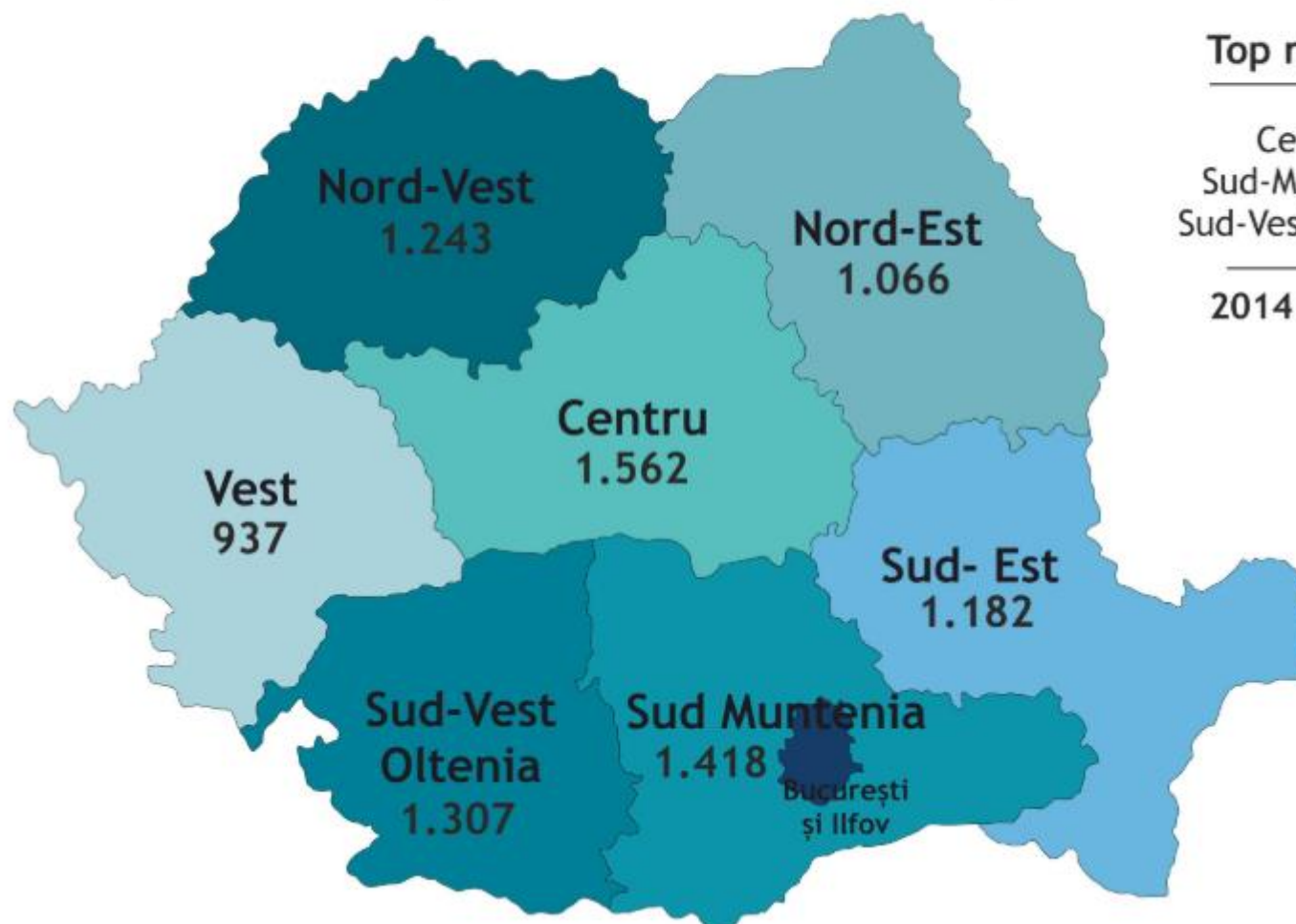

Harta regiunilor din România

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE
DIRECTIA DE COMUNICARE

Harta start-up-uri finanțate din fonduri europene

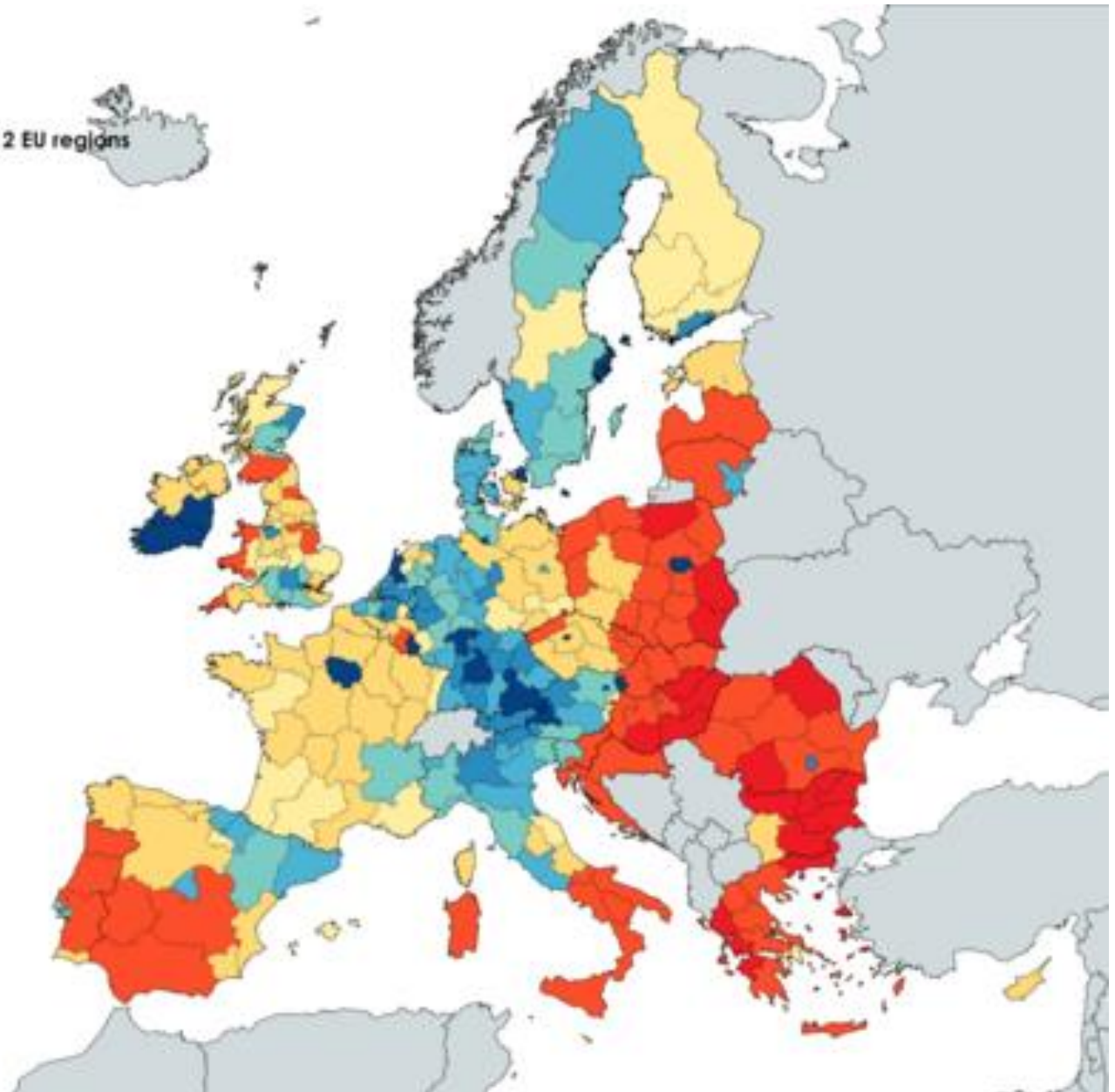
Top regiuni

Centru
Sud-Muntenia
Sud-Vest Oltenia

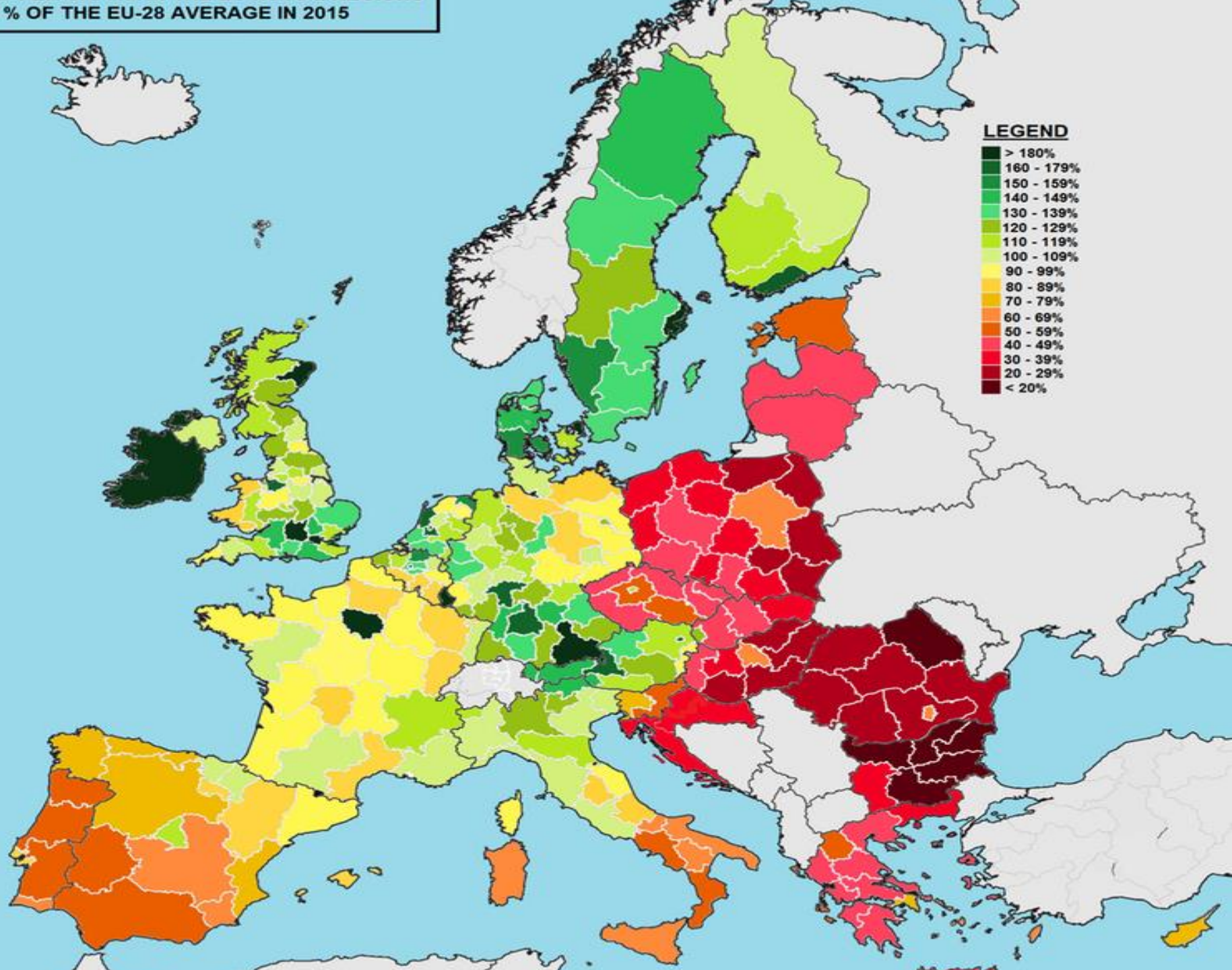
2014 - 2020

Regiunile UE după nivel de dezvoltare

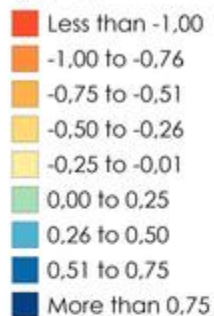
GDP per capita in NUTS 2 EU regions

AS % OF THE EU-28 AVERAGE IN 2015

Regional competitiveness index, 2019 (EU = 0)

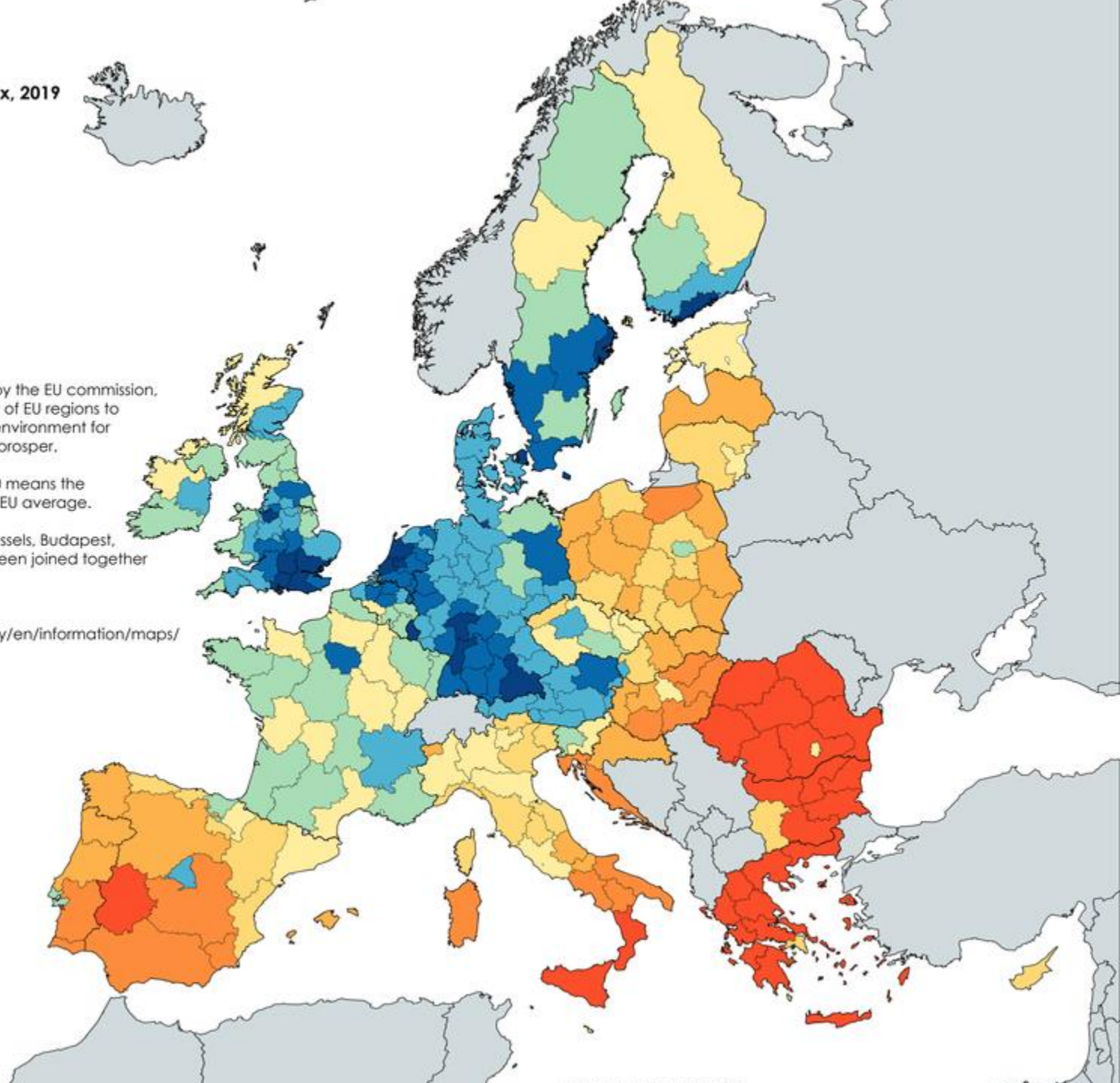

The EU-RCI is created every 3 years by the EU commission, with the intent to measure the ability of EU regions to offer an attractive and sustainable environment for residents and firms to live, work and prosper.

A standardized value of more than 0 means the region is more competitive than the EU average.

The regions of Amsterdam, Berlin, Brussels, Budapest, London, Prague and Vienna have been joined together with their commuter belts.

Full index available at:
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/regional_competitiveness/

Priorități ale economiei europene 2014-2020

Conform *Strategiei 2020*:

- Creștere inteligentă, bazată pe inovație și cunoștințe;
- Creștere sustenabilă, bazată pe o alocare mai eficientă a resurselor, mai “verde”, și mai competitivă;
- Creștere inclusivă, bazată pe un nivel mai înalt al ocupării, de natură să asigure coeziunea socială și teritorială.

EUROPA 2020 STRATEGIA

CREȘTERE DURABILĂ

promovarea unei economii
mai eficiente din punctul
de vedere al resurselor
mai ecologice și mai
competitive

CREȘTERE INTELIGENTĂ

dezvoltarea unei economii
bazate pe cunoaștere
și inovare

CREȘTERE FAVORABILĂ INCLUZIUNII

promovarea unei economii
cu un nivel ridicat de
ocupare a forței de muncă,
care să îndeplinească
obiectivele de
coeziune socială și
teritorială

Obiective de atins 2014-2020

- 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 ani trebuie să aibă un loc de muncă;
- Investiția în cercetare-dezvoltare (CD) trebuie să ajungă la 3% din PIB-ul UE;
- Rata abandonului școlar trebuie să se situeze sub 10%, și cel puțin 40% din generația tânără trebuie să aibă studii superioare;
- Numărul persoanelor aflate la risc de sărăcie ar trebui să scadă sub 20 milioane.

Strategia Europa 2020: Inițiative cu rol de catalizator al creșterii bazate pe inovație și progres tehnologic:

- *Innovation Europe* (Europa inovației)
- *Youth on the move* (Tineretul în mișcare)
- *A digital Agenda for Europe* (Agenda digitală a Europei)
- *Resource efficient Europe* (Europe resurselor eficiente)
- *An industrial policy for the globalization era* (Politica industrială a erei globale)
- *An Agenda for new skills and jobs* (O Agendă pentru abilități și locuri de muncă noi)
- *European platform against poverty* (Platformă europeană împotriva sărăciei)

Obiectivele tematice finanțări 2014-2020

1. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării
2. Îmbunătățirea accesului și a utilizării și creșterea calității TIC
3. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor, a sectorului agricol (în cazul FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru FEPAM)
4. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon în toate sectoarele
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor
6. Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor
7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore
8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă
9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare
10. Investițiile în educație, formare și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții
11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă

Principiile politicii de coeziune

- **Concentrarea**
 - Concentrarea resurselor prin intermediul fondurilor structurale și de investiții spre regiunile cele mai sărace.
 - Concentrarea eforturilor spre realizarea priorităților-cheie: CDI, TIC, creșterea competitivității IMM-urilor, și trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.
 - Concentrarea cheltuielilor prin alocarea fondurilor anuale, stabilite la începutul perioadei de programare, în al doilea an după alocare (conform regulii N+2).
- **Programarea**
 - Politica de coeziune nu finanțează proiecte individuale, cu programe naționale multi-
anuale, conform obiectivelor și priorităților UE.
- **Parteneriatul**
 - Conceperea, implementarea, monitorizarea și evaluarea fiecărui program național sunt rezultatul colaborării autorităților la nivel european, național, regional, și local, a partenerilor sociali și ONG-urilor, tocmai pentru a se asigura adaptarea la nevoile și prioritățile regiunii/ comunității locale.
- **Adiționalitatea**
 - Fondurile structurale sunt gândite să reprezinte o valoare adăugată reală în economiile Țărilor Membre, peste cheltuielile naționale publice.
 - Cheltuielile aferente unei perioade de programare sunt stabilite în Acordul de Parteneriat la începutul acesteia (verificare „ex-ante”)

Implementarea politicii regionale - Etape

1. Stabilirea bugetului politicii de coeziune, de comun acord între Consiliul European și Parlamentul European, pornind de la propunerea Comisiei Europene.
2. Prin Acordul de Parteneriat, fiecare Țară Membră, împreună cu Comisia Europeană, propune un mecanism de coordonare instituțională, prezintă strategia națională și prioritățile de investiții pentru cadrul financiar respectiv. Pe baza acestora se fundamentează programarea Fondurilor structurale și de investiții.
3. Finalizarea conținutului Acordului de Parteneriat și a programelor, după consultările autorităților naționale cu Comisia Europeană și cu societatea civilă.
4. Selectarea, monitorizarea și evaluarea proiectelor de către Autoritățile de Management în fiecare țară/ regiune.
5. Comisia alocă fondurile și plătește cheltuielile autorizate pentru fiecare țară în parte.
6. Monitorizarea fiecărui program de Comisie împreună cu țara respectivă.
7. Depunerea Rapoartelor pe perioada de programare de către Comisie și țara respectivă.

Cadrul Financiar Multianual (CFM)

- CFM Stabilește limite de cheltuieli per ansamblu și pe diferite domenii de activitate, având ca perioadă de referință minimum 5 ani
- Au îmbrăcat forma Acordurilor interinstituționale (All) încheiate între Consiliul Uniunii Europene, Parlamentul European, și Comisia Europeană/ Sub această formă au fost concepute primele trei perspective financiare:
 - ❖ 1988-1992, pentru facilitarea execuției bugetare a Actului Unic European (Pachetul Delors I),
 - ❖ 1993-1999, pentru dublarea fondurilor structurale (Pachetul Delors II)
 - ❖ 2000-2006, pentru finanțarea extinderii UE (Agenda 2020).
- În urma Tratatului de la Lisabona (2007), CFM devine un act obligatoriu din punct de vedere juridic
- CFM actual acoperă perioada 2014-2020.

Proces decizional

Procesul decizional care stă la baza elaborării CFM implică trei instituții europene, și anume:

- Comisia Europeană – propune pachetul privind CFM, care include regulamentul privind FCM și decizia privind sursele veniturilor UE
- Consiliul – susține CFM, poziție confirmată printr-un vot de unanimitate
- Parlamentul – aprobă CFM și încheie astfel procesul decizional.

Scopul CFM

- Alinierea cheltuielilor UE la prioritățile fundamentate politic;
- Asigurarea disciplinei bugetare
- Înlesnirea adoptării bugetului anual al UE
- Creșterea predictibilității bugetului UE

Bugetul UE – Venituri și Cheltuieli

- *Bugetul UE - 99% din resurse proprii.*
- *Pentru CFM 2014-2020, cheltuielile UE sunt plafonate la aproximativ 1% din venitul național brut (VNB) al UE, în timp ce resursele proprii sunt limitate la maxim 1.2% din VNB*

1. Veniturile

Structura veniturilor UE poate fi descrisă sintetic astfel:

- Resurse proprii tradiționale
- Resursele proprii bazate pe TVA
- Resurse proprii bazate pe VNB
- Alte venituri și soldul aferent exercițiului financiar anterior
- Mecanisme de corecție

- **Resurse proprii tradiționale**

- Reprezintă 13% din total venituri proprii în 2018
- Sunt alcătuite din taxe vamale, taxe agricole, taxe pe zahăr și izoglocoză
- Statele Membre pot reține o cotă de 20% pentru a acoperi costurile de colectare

- **Resursele proprii bazate pe TVA**

- Se constituie ca procent din baza armonizată a nivelului estimat de TVA al Statelor Membre, adică 0.3%, cu excepția Germaniei, Olandei și Suediei care beneficiază de o cotă redusă de 0.15%
- Reprezintă 11% din veniturile totale UE în 2018
- Baza TVA nu este pe deplin armonizată la nivelul țărilor UE
- Această resursă nu se răsfrânge în mod direct asupra consumatorilor finali, ci mai degrabă asupra veniturilor nete colectate, corectate și ajustate din TVA

- **Resurse proprii bazate pe VNB**

- Se constituie ca procent din VNB-ul Statelor Membre, stabilit anual prin procedură bugetară
- Reprezintă două treimi din veniturile totale la bugetul UE (66% în 2018)

- **Alte venituri și soldul aferent exercițiului financiar anterior**
 - Amenzi plătite de companii care încalcă legislația din domeniul concurenței, impozitele pe salarii plătite de personalul UE, contribuțiile plătite de țări non-UE pentru accesul la programe UE etc.
 - Reprezintă aproximativ 10% din veniturile totale
- **Mecanisme de corecție**
 - Corectarea dezechilibrelor bugetare dintre țările membre
 - Corecția în favoarea Regatului Unit -reducerea contribuției cu 2/3 din diferența dintre contribuția sa și cea ce primește înapoi de la buget
 - Alte exemple (2014-2020): cote reduse ale contribuțiilor la resursele proprii bazate pe TVA pentru Germania, Olanda și Suedia (0.15%) și reduceri brute ale contribuțiilor anuale bazate pe VNB pentru Danemarca, Olanda, Suedia și Austria (2014-2016)

Bugetul pe termen lung al UE și CFM 2021-2027

- Bugetul pe termen lung prevăzut al UE pentru perioada 2021-2027 este de 1824.3 miliarde euro, sumă care este compusă din cadrul financiar multianual (1074.3 miliarde euro) și instrumentul „Next generation EU” (750 miliarde euro, din care 390 miliarde euro sub formă de granturi, și 360 miliarde euro sub formă de împrumuturi)
- Alocarea propusă României pentru perioada de programare 2021-2027 este de 30.6 miliarde euro, ceea ce reprezintă o valoare cu 8% peste cea aferentă perioadei 2014-2020.

CFM 2021-2027

În contextul crizei pandemice Covid-19, la 27 mai 2020, Comisia prezintă propunerea revizuită a CFM, alături de propunerea privind instrumentul de redresare numit **Next Generation EU**.

Instrumentul Next generation EU are trei obiective importante:

- Pilon 1: Sprijinirea statelor membre în vederea redresării după criza Covid-19
- Pilon 2: Relansarea economiei și sprijinirea investițiilor private
- Pilon 3: Lecții învățate în urma crizei, pentru a crește reziliența pieței unice, și pentru a stimula tranziția spre economia verde și cea digitală

Perspective 2021-2027

-> Pentru următorul buget pe termen lung al UE, care vizează perioada 2021-2027, Comisia Europeană își propune modernizarea politicii de coeziune, cu accent pe o mai mare flexibilitate și solidaritate.

-> Principalele direcții de acțiune ale noii politici de coeziune, se conturează a fi următoarele:

- Europă mai inteligentă prin inovare, digitalizare, transformare economică și suport pentru IMM-uri
- Europă mai verde, cu zero-emisii de carbon, care să implementeze acordul de la Paris, să realizeze politica de investiții în energii regenerabile, și să lupte cu măsuri adaptate schimbărilor climatice
- Europă mai conectată, cu transporturi strategice și rețele digitale
- Europă mai socială

Spre neutralitatea climatică

- **Acordul de la Paris (2015)** – tratat în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite pentru schimbări climatice care reglementează reducerea emisiilor de dioxid de carbon începând cu anul 2020, cu scopul de a limita fenomenul de încălzire globală.
- Acest acord a fost semnat de 194 țări și de Uniunea Europeană. Se consideră că limitarea încălzirii globale la 1,5°C permite evitarea consecințelor nefaste ale schimbărilor climatice, însă este condiționată de atingerea pragului de *zero-net* emisii globale până în 2050.
- Prin semnarea Acordului de la Paris, UE și-a propus ca obiectiv pe termen lung să ajungă la **neutralitatea climatică** până în anul 2050, și să își reducă până în anul 2030 emisiile de dioxid de carbon cu 40% față de nivelul din 1990.
- creșterea cheltuielilor totale destinate acțiunilor în domeniul climei de la 20% (2014-2020) la 25%

Noi resurse la bugetul UE 2021-2027

Pentru noul cadru financiar 2021-2027 se prevede diversificarea resurselor proprii prin introducerea unora noi. Până în prezent au fost conturate următoarele propuneri:

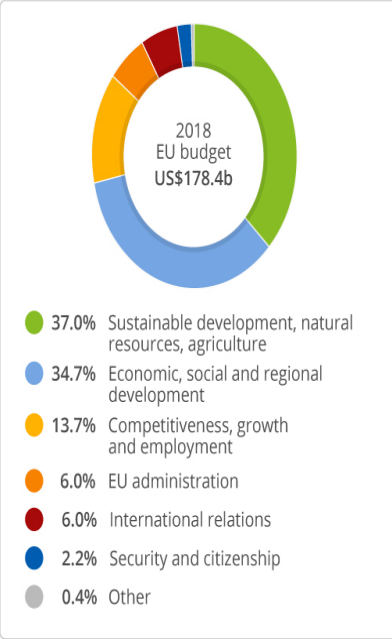
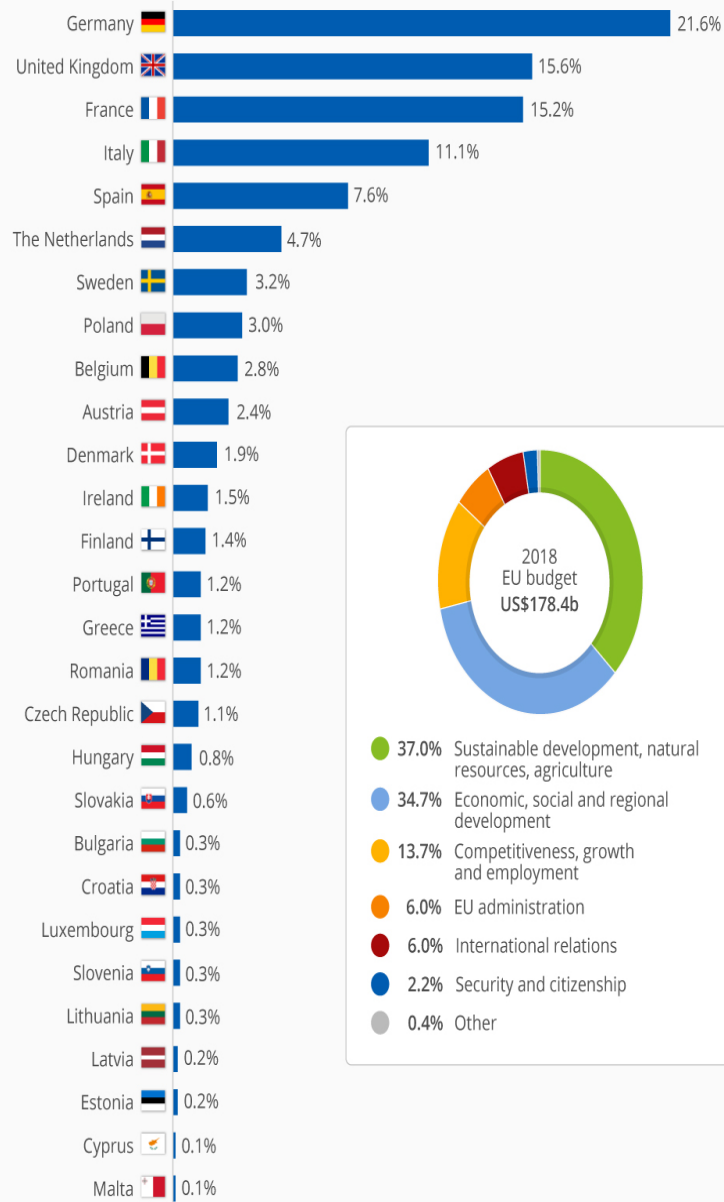
- Contribuția pentru deșeuri de ambalaje din plastic nereciclate (1 ianuarie 2021)
- Mecanismul de ajustare la frontieră a emisiilor de CO₂ și taxa digitală (până la 1 ianuarie 2023)
- Resurse proprii bazate pe sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii
- Taxă pe tranzacțiile financiare

EU revenue in 2018

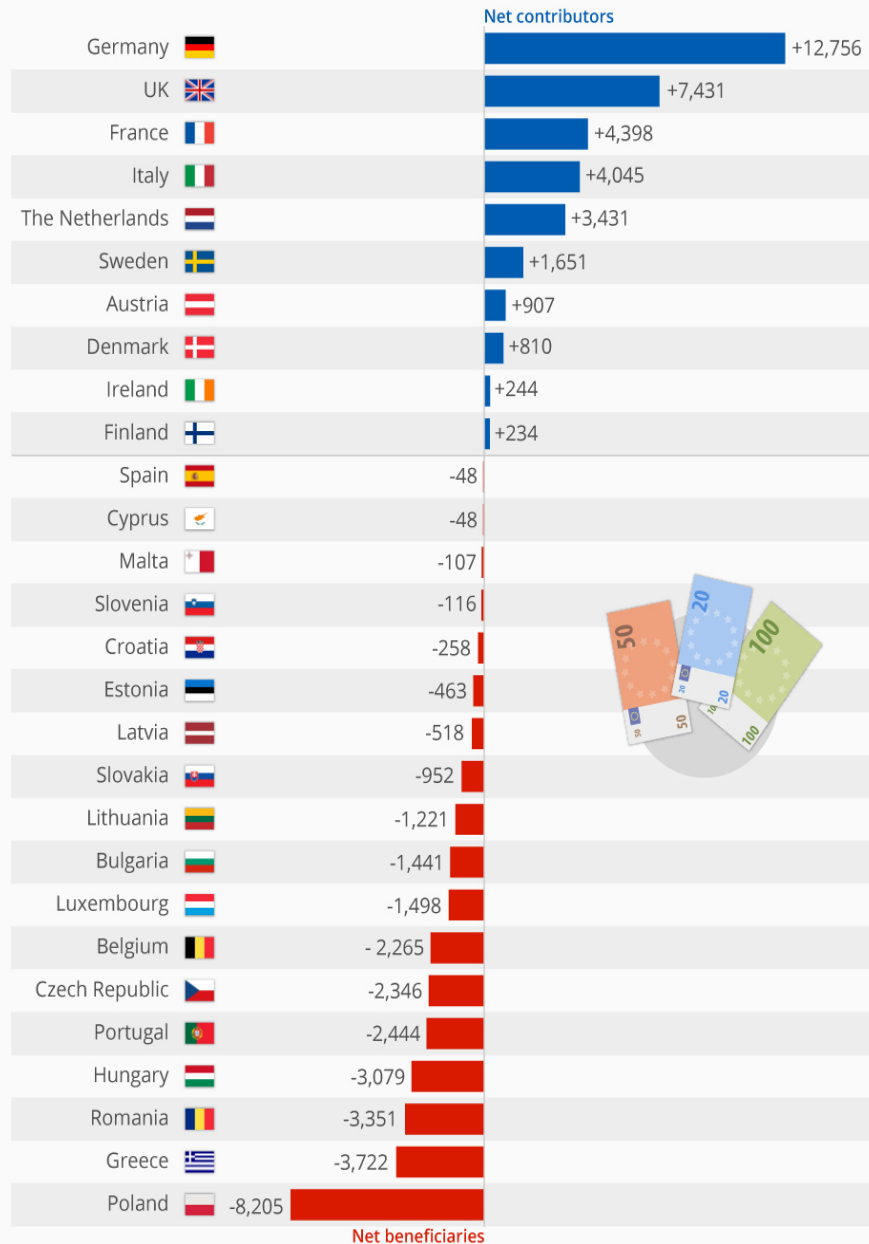
How Much are Member States Contributing to the EU?

Member state contributions to 2018 EU budget

Which Countries are EU Contributors and Beneficiaries?

Net contributions to the EU budget, by member state (2017, in million euros)*

Bugetul anual al UE

Procedura bugetară

- Până la 1 iulie a fiecărui an, fiecare instituție implicată în procedura bugetară realizează o situație estimativă pentru proiectul de buget, pe care o trimite Comisiei.
- Comisia elaborează până la 1 septembrie proiectul anual de buget pe baza situațiilor trimise de celelalte instituții.
- Consiliul trimite Parlamentului poziția sa privind proiectul de buget până la 1 octombrie.
- Proiectul de buget este discutat în Comisiile parlamentare, avize centralizate de Comisia pentru bugete, care pregătește poziția Parlamentului.
- În decursul lunii octombrie, poziția Comisiei pentru bugete și eventualele amendamente sunt votate în sesiune plenară.
- În termen de 42 de zile Parlamentul trebuie să adopte cu majoritate absolută poziția Consiliului. În cazul în care Parlamentul aprobă un set de amendamente, acestea sunt transmise Consiliului, care trebuie să le aprobe în termen de 10 zile pentru a permite astfel întrunirea Comitetului de conciliere.
- În termen de 21 de zile Comitetul de conciliere, format din 27 de reprezentanți ai Consiliului și 27 de reprezentanți ai Parlamentului, trebuie să ajungă la acord.
- După ce Comitetul de conciliere ajunge la un acord privind un proiect comun, Parlamentul și Consiliul trebuie să îl aprobe în termen de 14 zile. Această decizie de aprobare este urmată de Șemnarea bugetului de Președintele Parlamentului, care îl declară adoptat definitiv. În cazul în care proiectul comun nu este aprobat de Parlament și Consiliu, Comisia trebuie să prezinte un nou proiect de buget.

Cheltuielile UE

- Bugetul UE finanțează cheltuielile UE care sunt grupate în șase categorii principale (numite rubrici) și 31 de domenii de politică:
- Creștere inteligentă și favorabilă incluziunii (49% în 2019)
 - Competitivitate pentru creștere economică și locuri de muncă (14% în 2019)
 - Coeziune economică, socială și teritorială (35% în 2019)
- Creștere economică durabilă: resurse naturale (36% în 2019)
- Securitate și cetățenie (2% în 2019)
- Europa globală (7% în 2019)
- Administrație (6% în 2019)
- În afara cadrului financiar multianual

Angajamente și plăți

- **Credite de angajament**, care acoperă costul total pentru exercițiul financiar în curs al obligațiilor legale contractate pentru activitățile care durează mai mulți ani;
- **Credite de plată**, care acoperă cheltuielile legate de realizarea angajamentelor contractate în exercițiul financiar în curs sau pe parcursul exercițiilor anterioare.

Bugetul UE, 2019 – Angajamente și plăți

Categoriile de cheltuieli	Angajamente		Plăți	
	Milioane Euro	% (modificare față de 2018)	Milioane Euro	% (modificare față de 2018)
Creștere inteligentă și favorabilă incluziunii	80.527	+3.9	67.557	+1.4
Competitivitate pentru creștere economică și locuri de muncă	23.335	+6.1	20.522	+2.1
Coeziune economică, socială și teritorială	57.192	+3	47.035	+1.1
Creștere economică durabilă: resurse naturale	59.642	+0.7	57.400	+2.4
Securitate și cetățenie	3787	+8.4	3527	+18.3
Europa globală	11.319	+12.4	9358	+5.1
Administrație	9943	+2.9	9945	+2.9
Instrumente speciale	577	-17.5	412	-25.2
Total	165.795	3,2	148.199	+2.4

Corespunzător perioadei 2021-2027, cheltuielile defalcate ale UE exprimate în prețuri 2018 sunt următoarele:

Migrația și gestionarea frontierelor – 22.7 miliarde euro din CFM

- Fondul pentru Azil și migrație
- Fondul de gestionare integrată a frontierelor

Piața unică, inovare și sectorul digital – 132.8 miliarde euro din CFM și 10.6 miliarde euro din Next Generation EU

- Orizont Europa
- Fondul InvestEU

Resurse naturale și mediu – 356.4 miliarde euro din CFM și 17.5 miliarde euro din Next Generation EU

- Politica agricolă comună
- Fondul pentru o tranziție justă

Reziliență, securitate și apărare – 13.2 miliarde euro din CFM

- Fondul european de apărare
- Fondul pentru securitate internă

Coeziune, reziliență și valori – 377.8 miliarde euro din CFM și 721.9 miliarde Euro din Next Generation EU

- Fondurile pentru politica de coeziune
- Mecanismul de redresare și reziliență
- Mecanismul de protecție civilă al Uniunii – rescEU
- Programul pentru sănătate

Administrația publică europeană – 73.1 miliarde euro din CFM

Vecinătatea și întreaga lume – 98.4 miliarde euro din CFM

- Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (IVCDCI)
- Instrumentul de ajutor umanitar

EU BUDGET 2018

WHERE DOES THE MONEY GO?

TOTAL:
€160.1 bn
in commitments

48%

Smart and inclusive growth

This money is used for promoting economic growth and creating new jobs. Also helping underdeveloped EU regions and disadvantaged sections of society. It includes investments into education, research and infrastructure.

6%

Administration

This includes administrative costs for all the institutions (mainly the European Commission, Parliament and EU Council). But also money for European Schools across the EU.

2%

Security and citizenship

Keeping the EU secure: protecting borders, asylum and immigration measures. But also culture and youth programs.

6%

Global Europe

This includes money for humanitarian and development aid. Also for EU neighbours and those countries wishing to join the EU.

EU foreign service (the EEAS) is also being run from this.

37%

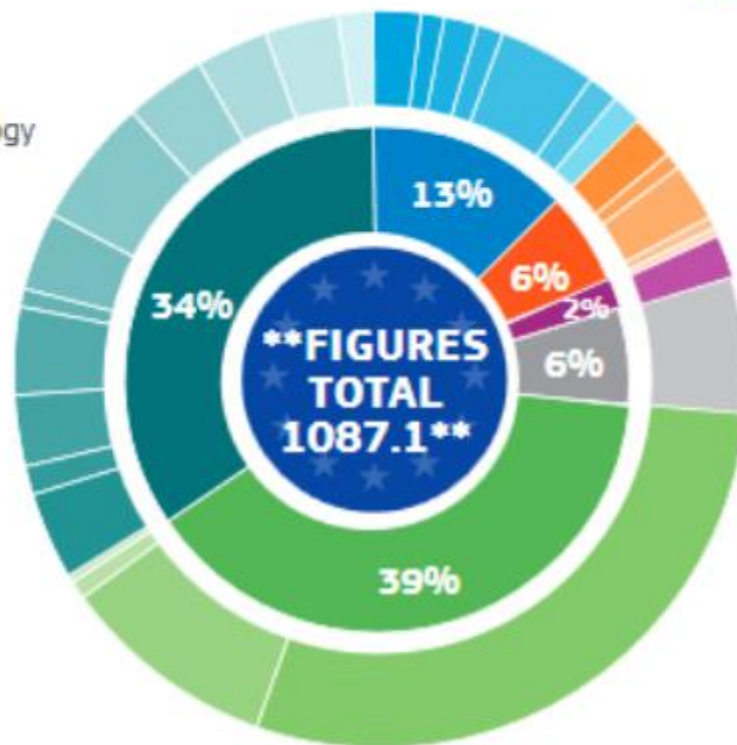
Sustainable growth: natural resources

Producing safe and secure food supplies, innovative farming and efficient and sustainable use of land and forests. Also protecting the environment and fighting climate change. EU agricultural subsidies also come from here.

Economic, social and territorial cohesion

4

research and innovation
 information and communications technology
 small and medium-sized enterprises
 low-carbon economy
 climate change and risk
 environment and resource efficiency
 transport and energy
 employment
 social inclusion
 vocational training

Competitiveness for growth and jobs

€142.1

- Education
- Energy
- Industry and small and medium-sized enterprises
- Networks and technology
- Research and innovation
- Transport

Global Europe

€66.3

- Development and international cooperation
- Humanitarian aid
- Neighbourhood and enlargement instruments
- Foreign policy instruments

Security and citizenship

€17.7

- Migration and home affairs
- Health and food safety
- Culture
- Justice

Sustainable growth: natural resources

culture
 rural development
 fisheries
 environment and others

Administration

€69.6

Bugetul **UE** în România

2007 - 2017

45.5 mld. EUR

Contribuția UE la bugetul
României

13.3 mld. EUR

Contribuția României la
bugetul UE

Coordonare și autorități de management în România

- În România, politica de coeziune este coordonată de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), în timp ce programele de cooperare și coeziune teritorială sunt gestionate de Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA).
- Funcția de Autoritate de Management este îndeplinită de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (MTIC), și Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR), după cum urmează:
 - ✓ MFE - autoritate de management pentru Programul Operațional (PO) Infrastructură Mare, PO Capital Uman, PO Ajutorarea Persoanelor Defavorizate, PO Competitivitate, PO Asistență Tehnică.
 - ✓ MTIC – autoritate de management pentru Programul Operațional Transport (POT)
 - ✓ ADR – autorități de management pentru cele opt PO Regionale.

ADR-urile Agenției de Dezvoltare Regională

Organisme care fac parte din sistemul național al dezvoltării regionale:

- ADR Nord Est
 - ADR Sud Est
 - ADR Sud-Muntenia
 - ADR Sud-Vest Oltenia
 - ADR Vest
 - ADR Nord-Vest
 - ADR Centru
 - ADR București-Ilfov
- Fiecare ADR este coordonat de Consiliul pentru Dezvoltare Regională.
- În perioada 2014-2020 ele au îndeplinit rolul de Organism Intermediar pentru Programele Operaționale Regionale, reprezentând Autoritatea de Management la nivelul regiunii.
- În planul politicii regionale europene, ADR-urile asigură implementarea, monitorizarea tehnică și financiară, și controlul execuției proiectelor finanțate de UE și a celor din cadrul programelor naționale implementate la nivel regional.
- În perioada de programare 2021-2027 fiecare ADR va dispune de propriul Program Operațional Regional, ale cărui priorități și obiective sunt configurate pornind de la strategia de dezvoltare regională și obiectivele politicii regionale europene

Fondurile structurale și de investiții ale Uniunii Europene

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)
- Fondul social european (FSE)
- Fondul de coeziune (FC)
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)
- Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)

+ Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI - Youth Employment Initiative)

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

Fondul European de Dezvoltare Regională urmărește întărirea coeziunii economice și sociale în regiunile și orașele UE, precum și creșterea economică inteligentă și sustenabilă, și crearea de locuri de muncă. Se acordă sub formă de granturi, și tot mai mult sub formă de instrumente financiare, pentru a susține investițiile din anumite domenii-cheie:

- Inovare și cercetare;
- Agenda digitală;
- Sprijin pentru IMM-uri;
- Eficiență energetică și surse de energie regenerabilă.

Reguli alocare FEDR

Alocarea resurselor acestui fond se realizează în funcție de prioritățile regiunii astfel:

- În regiunile mai dezvoltate: cel puțin 80% din fonduri trebuie să se concentreze pe cel puțin două priorități;
- În regiunile mai puțin dezvoltate: gradul de concentrare este de 50%;
- În regiunile de tranziție: gradul de concentrare este de 60%.

Un anumit procent din aceste fonduri trebuie alocate spre economia emisiilor scăzute de carbon, după cum urmează:

- În regiunile mai dezvoltate: 20%;
- În regiunile mai puțin dezvoltate: 12%;
- În regiunile de tranziție: 15%.

Programele de cooperare teritorială

Context:

- Regiunile la granițele interne ale UE reprezintă 40% din teritoriul UE și o populație de 30% din total populație UE.
- În plus, acestea au în general un nivel de dezvoltare economică mai redus decât cel al restului regiunilor UE ... De ce??

Răspuns -> Inițiative UE: ex. Inițiativa din 2017 numită *Accelerarea creșterii și coeziunii în regiunile de graniță ale UE*

Interreg I-V (5 programe)

Bugetul Interreg V (2014-2020) a fost de 10.1 miliarde euro (2.8% din bugetul politicii de coeziune), și a fost investit în 107 programe de cooperare între parteneri regionali și teritoriali, economici și sociali.

Programele Interreg

Trei tipuri diferite de cooperare sunt vizate prin programele de cooperare teritorială, și anume:

- Interreg A – cooperare transfrontalieră (38 granițe interne)
 - Instrumentul de asistență pentru preaderare (242 milioane euro) și Instrumentul european de vecinătate (634 milioane euro)
 - Programe de cooperare la granițele interne (6.6 miliarde euro)
- Interreg B – cooperare transnațională
 - proiecte de investiții din sfera inovării, mediului, îmbunătățirii accesului la servicii publice, telecomunicații, dezvoltare umană
 - 15 programe de cooperare (2.1 miliarde euro)
- Interreg C – cooperare interregională
 - nivel pan-european prin 4 programe de cooperare (500 milioane euro)

În noua perioadă de finanțare 2021-2027

- FEDR își menține obiectivele strategice și anume „investiții pentru creștere și locuri de muncă”, și „cooperare teritorială europeană”, precum și concentrarea tematică pentru primele două priorități:
 - PO1 - Suport pentru inovație, economie digitală și IMM-uri printr-o strategie de specializare inteligentă
 - PO2 – Economie verde, circulară, și a emisiilor reduse de carbon
- Ca și în cazul Fondului de coeziune, după 2020 Comisia propune o listă de activități care nu vor mai fi finanțate sub FEDR: sprijinul direct acordat marilor întreprinderi, infrastructură aeroporturilor (cu excepția regiunilor periferice), și managementul deșeurilor.

Fondul de coeziune

- **Fondul de coeziune** finanțează rețele transeuropene de transport și proiecte în domeniul transportului și energiei, cu condiția să aducă beneficii mediului înconjurător prin creșterea eficienței energetice și a utilizării energiei regenerabile, cu obiectivul final de promovare a dezvoltării durabile și inclusive.
- Bugetul Fondului a fost de 63 miliarde euro pentru perioada 2014-2020, și este destinat exclusiv acelor state membre care au venitul național brut pe cap de locuitor mai mic de 90% din media UE.
- Țările care pot accesa acest fond în perioada 2014-2020 sunt: Bulgaria, Croația, Cipru, Republica Cehă, Estonia, Grecia, Ungaria, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovacia și Slovenia.

Destinațiile Fondului de coeziune

- Rețele de transport transeuropean, în special acele proiecte care sunt considerate a fi de interes prioritar pentru UE
- 30 de proiecte prioritare la nivelul UE care se consideră că vor contribui la dezvoltarea transportului durabil în UE, și vor aduce totodată valoare adăugată la nivel european.
 - 13 proiecte de cale ferată, 3 proiecte mixte cale ferată-rutieră, 2 proiecte de transport pe ape interioare, și un proiect de autostradă pe mare.
 - Proiecte la scară foarte mare, finalizate deja: Aeroportul Malpensa (Milano), ruta de cale ferată Cork-Dublin-Belfast-Stranraer (Irlanda)
- Prin Fondul de coeziune se vor sprijini proiectele de infrastructură din aria Facilității de conectare a Europei
 - Investiții strategice în transport, energie și infrastructură digitală
 - Susținerea rețelei de transport trans-european (TEN-T)
 - Investiții în conexiuni transfrontaliere
 - În CFM 2021-2027: susținerea tranziției spre mobilitate sigură, inclusivă, durabilă și conectată, și transport fără emisii de carbon (cu combustibili alternativi)
- Proiecte de mediu, dar și legate de energie și transport în măsura în care acestea din urmă aduc beneficii mediului în termeni de eficiență energetică, utilizare de energie regenerabile, susțin transportul intermodal și dezvoltarea sistemului de transport public etc.

Politica de coeziune 2021-2027

- Sub obiectivul strategic „Investiții pentru creștere și locuri de muncă”, + concentrarea tematică aferentă perioadei anterioare.

Obiective specifice:

- Obiectivul tematic 2 – Spre o economie mai verde, a emisiilor scăzute de carbon și circulară
- Obiectiv tematic 3 – Spre o Europă mai conectată

Aceleași țări beneficiare ca și în perioada 2014-2020.

După 2020 Comisia propune o serie de activități care **nu vor putea primi finanțare nici de la Fondul de coeziune, nici de la FEDR:**

- sprijinul direct acordat marilor întreprinderi,
- infrastructură aeroporturilor (cu excepția regiunilor periferice)
- managementul deșeurilor.

Fondul Social European

Fondul Social European investește în cetățenii UE (angajați, șomeri, pensionari sau persoane dezavantajate), și este destinat ocupării forței de muncă și asigurării incluziunii sociale.

Obiectivele FSE pot fi descrise sintetic după cum urmează:

- Promovarea angajării și susținerea mobilității forței de muncă;
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- Susținerea investiției în educație, formare de abilități și educația pe tot parcursul vieții;
- Întărirea capacității instituționale și eficiența administrației publice.

Bugetul FSE de 120.4 miliarde euro pentru perioada 2014-2020 a fost accesat anual de un număr de 15 milioane de cetățeni europeni, prin intermediul granturilor și a instrumentelor financiare.

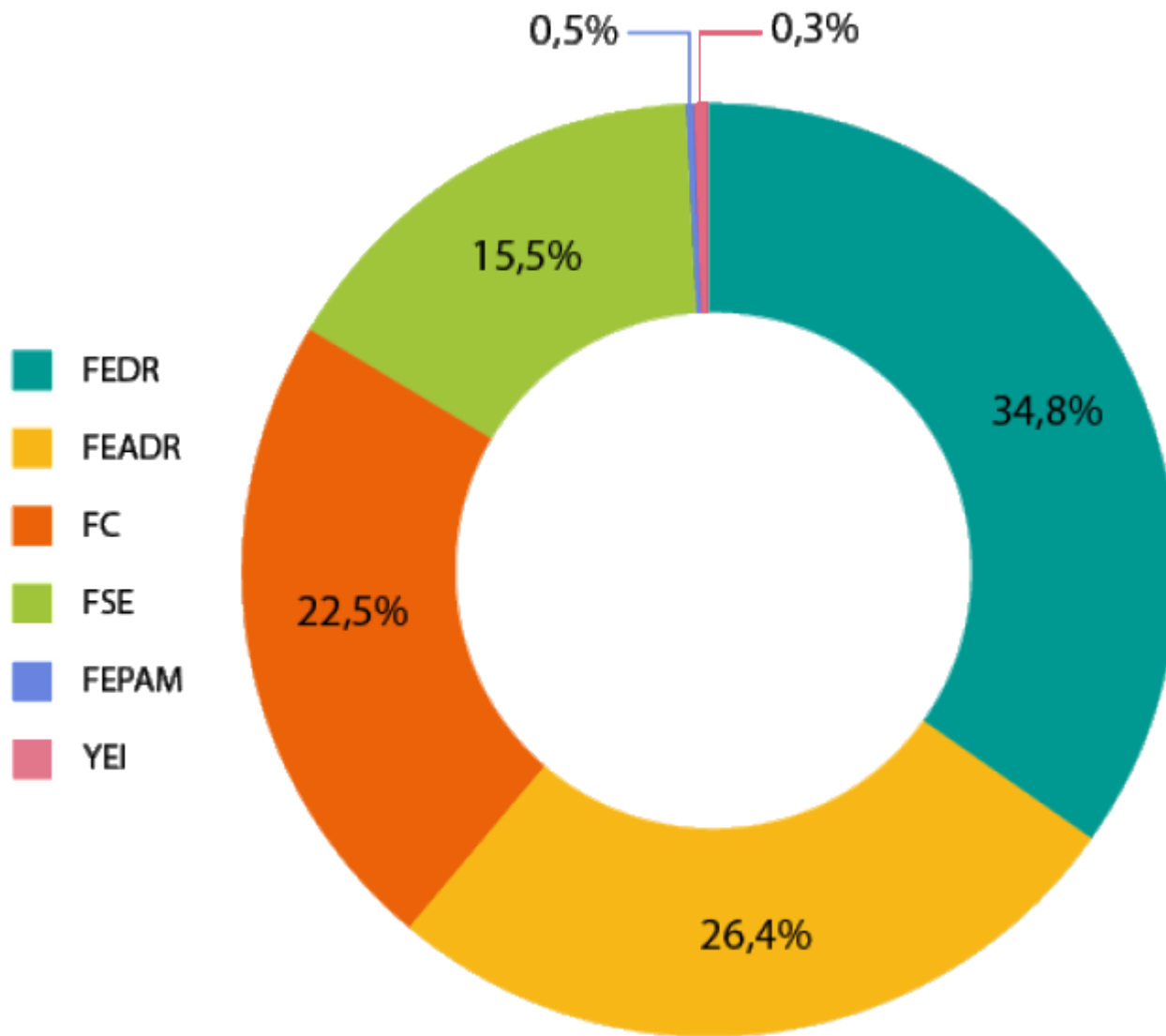
Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală sprijină economia rurală, agricultura și sectorul forestier prin bugetul său propriu de peste 96 miliarde euro aferent perioadei 2014-2020.

- Creșterea competitivității agriculturii;
- Stimularea procesului de inovare în agricultură, silvicultură și în zonele rurale;
- Susținerea utilizării eficiente a resurselor, a reducerii emisiilor de dioxid de carbon, și a adaptării la schimbările climatice

Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime sprijină tranziția către un pescuit durabil, economia localităților și regiunilor de coastă, precum și creșterea nivelului de trai în aceste zone, cofinanțând proiecte orientate în special spre dezvoltarea pescuitului și acvaculturii sustenabile și competitive.

In perioada 2014-2020, România investește în toate cele 11 obiective tematice ale strategiei Europa 2020, folosind resursele fondurilor europene structurale și de investiții, prin intermediul programelor operaționale 2014-2020:

- **Programul Operațional Capital Uman (PO CU)**
- **Programul Operațional Competitivitate (POC)**
- **Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM)**
- **Programul Operațional Asistență Tehnică (PO AT)**
- **Programul Operațional Capacitate Administrativă (PO CA)**
- **Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)**
- **Programul Operațional Regional (POR)**

Proiecte câștigătoare 2014-2020

În perioada 2014-2020, principalele proiecte câștigătoare s-au încadrat în următoarele teme majore:

- Rețele de infrastructură de transport și mediu – 50%
- Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) – 34%
- Economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon – 7%
- Protecția mediului și eficiența alocării resurselor – 6%
- Adaptarea la schimbări climatice, CDI, incluziune socială, administrație publică eficientă – 3%

Programul Operațional Regional (POR) răspunde la:

- Cercetare-dezvoltare și inovare: transfer limitat al rezultatelor cercetării în piață și nivel scăzut de asimilare a inovării în firme,
- IMM: sector al IMM-urilor insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiilor regionale. Principalele puncte slabe ale sectorului IMM-urilor, în documentele de programare strategică națională, sunt:
 - gradul redus de cultură antreprenorială – reflectat prin densitatea relativ scăzută a afacerilor în toate regiunile,
 - reziliența scăzută a noilor afaceri – 2/3 dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață.
- Eficiență energetică: consumuri energetice nesustenabile și potențial de economisire ridicat în infrastructurile publice, inclusiv clădiri publice și clădiri rezidențiale.
- Mediu: nivel de poluare ridicat în zonele urbane.
- Dezvoltare urbană: zone urbane degradate, vacante sau neutilizate corespunzător în orașele din România.
- Resurse de patrimoniu: resurse valoroase de patrimoniu cultural slab valorificate.
- Turism: potențial turistic valoros, echilibrat distribuit teritorial – alternativă pentru revigorarea zonelor mai puțin dezvoltate/izolate.
- Infrastructură rutieră : gradul scăzut de accesibilitate al anumitor zone ale țării, care are drept consecință o atractivitate scăzută și investiții extrem de reduse.
- Infrastructura socială și pentru educație: infrastructurile educaționale, de sănătate și de servicii sociale subdimensionate împiedică incluziunea socială și dezvoltarea capitalului uman.
- Cadastru: nivel scăzut al înregistrărilor cadastrale, care afectează implementarea politicilor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale.
- Capacitate administrativă: nevoia întăririi capacității administrative a Autorității de Management a POR, a Organismelor de Implementare a POR și a beneficiarilor, pentru o bună implementare a POR.

- POR 2014–2020 își propune ca obiectiv general creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale, prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, infrastructurii și serviciilor, pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor, astfel încât acestea să își poată gestiona în mod eficient resursele și să își valorifice potențialul de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.

Aceste obiective = 11 axe prioritare (plus o axă de asistență tehnică), care au în total o alocare estimată de 8,25 miliarde euro, din care 6,7 miliarde de euro reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), iar 1,5 miliarde de euro - contribuția națională:

Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic

Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii

Axa prioritară 3: Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

Axa prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

Axa prioritară 5: Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională

Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

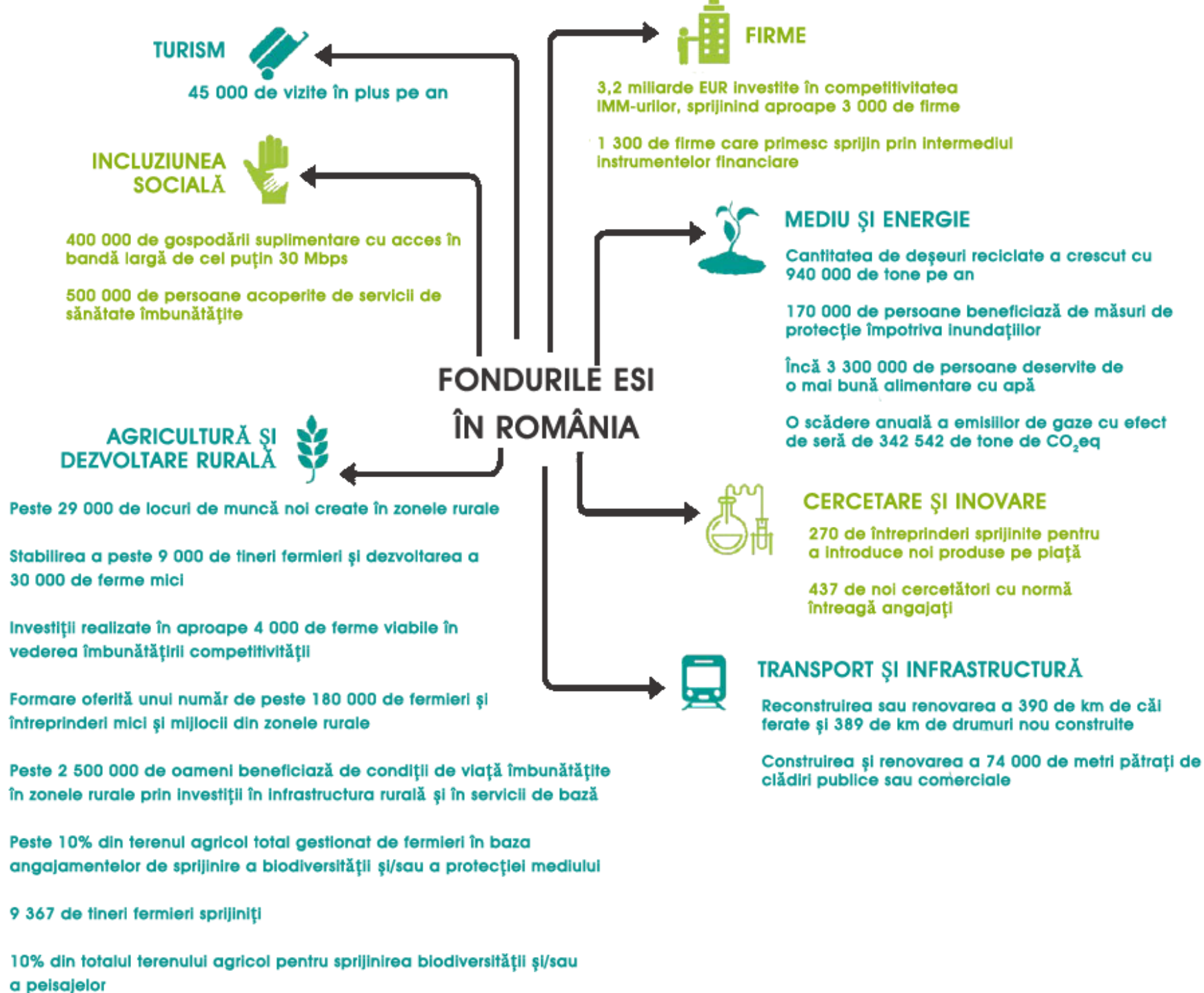
Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale

Axa prioritară 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban

Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

Axa prioritară 11: Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară

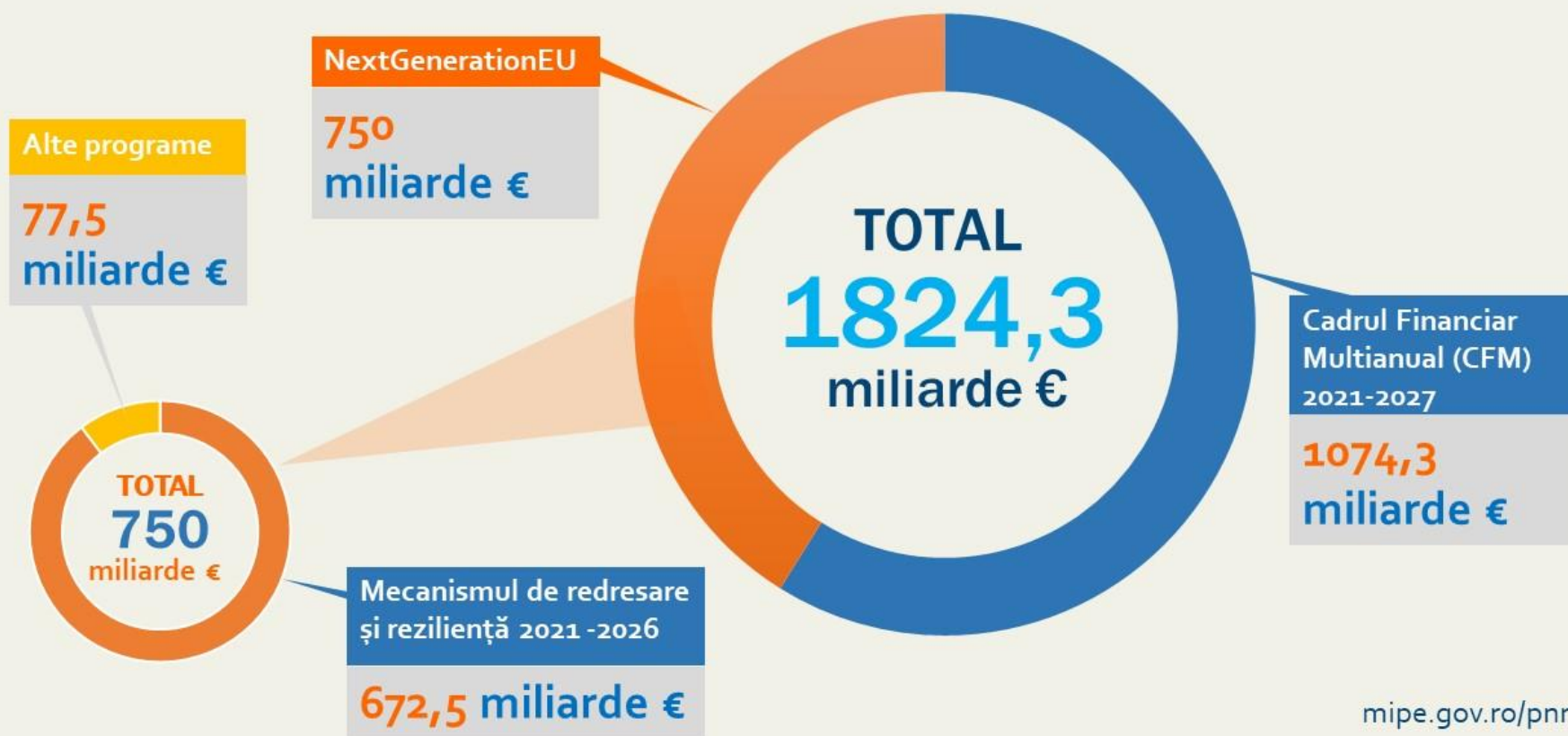
Axa prioritară 12: Asistență tehnică

Mecanismul de Relansare și Reziliență (MRR) și Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

- **MRR** – pilonul instrumentului financiar temporar, separat de CFM, numit #NextGenerationEU (750 miliarde euro), în valoare de 672,5 miliarde euro.
 - Scopul #NextGenerationEU - sprijin statelor membre pentru a face față provocărilor generate de Criza Covid19 și consecințelor sale economice.
- **Scopul MRR:** sprijin pentru investiții și reforme esențiale în vederea redresării sustenabile și pentru ameliorarea rezilienței economice și sociale a statelor membre UE – facilitarea tranziției verzi și digitale
- **Fondurile MRR** se alocă prin granturi (46%) și împrumuturi (54%)
- **PNRR-uri** – stabilirea de fiecare țară în parte a domeniilor prioritare de investiții în scopul ieșirii din criză, relansării economice și creșterii capacității de reziliență.
- **PNRR – elaborare** pe bază de consultare publică, evaluare Comisia Europeană
 - Condiție: investițiile și reformele trebuie să contribuie la îndeplinirea obiectivului de schimbări climatice în proporție de 37% și la realizarea obiectivului de digitalizare în proporție de 20%.
- Acordarea tranșelor este condiționată de îndeplinirea țintelor (jaloanelor) intermediare

> Alocarea la nivelul UE CFM + NextGenerationEU

Domeniile reformelor și investițiilor PNRR

PNRR - pachet coerent de investiții publice și reforme propuse în baza Recomandărilor Specifice de Țară 2019-2020, puse în aplicare până în 2026

Domenii:

- Transportul
- Mediul, schimbările climatice, energia, eficiența energetică și tranziția verde
- Dezvoltarea localităților urbane, valorificarea patrimoniului cultural și natural și turism
- Agricultură și dezvoltarea rurală
- Sănătate
- Educație
- Mediul de afaceri
- Cercetare, inovare, digitalizare
- Îmbunătățirea fondului construit
- Reziliență în situații de criză

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

Total România – 29.2 miliarde euro

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene - Coordonator

-> 507 ținte; **171 de măsuri- din aceste măsuri, 64 sunt reforme și 107 investiții**

-> Pentru 2021 și trim. I 2022 -> 45 de ținte (5 sunt deja îndeplinite)

Îndeplinite în decembrie 2021:

- Reorganizarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România și înființarea Companiei Naționale de Investiții Rutiere
- Intrarea în vigoare a legii privind securitatea rețelelor 5G
- Creșterea numărului de case de marcat conectate la sistemul IT al Agenției Naționale pentru Administrare Fiscală
- Intrarea în vigoare a cadrului legal pentru înrolarea contribuabililor persoane juridice SPV (Spațiul Privat Virtual);
- Intrarea în vigoare a modificării legislației naționale privind căile de atac

Ținte PNRR îndeplinite la sfârșit de an 2021

- Ordonanța de Urgență privind Legea serviciilor de apă și canalizare,
- Hotărârea de Guvern pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025,
- Finalizarea jalonului legat de capacitățile de producție de cărbune dezafectate,
- Operaționalizarea unui task-force la Ministerul Cercetării și Digitalizării pentru implementarea și monitorizarea reformelor și investițiilor propuse în domeniul Transformare digitală,
- Hotărârea de Guvern privind aprobarea strategiei de securitate cibernetică,
- Ordinul comun privind constituirea comitetului de monitorizare a reformei sistemului public de pensii,
- Unitatea de implementare a reformelor din cadrul mecanismului de sprijin al politicilor (PSF) instituită și operațională,
- Memorandumul privind acordul de finanțare între Fondul European de Investiții și Guvernul României privind crearea Fondului de fonduri de capital de risc aprobat,
- Ordinul de ministru pentru adoptarea criteriilor de prioritizare a investițiilor în centrele comunitare integrate

PNRR

Pentru 2021: Target – 21 de ținte

1.8 miliarde euro – decembrie 2021

1,9 miliarde de euro (prefinanțare) – după îndeplinire ținte 2021 (îndeplinite)

De implementat în 2022:

- formarea grupul operativ pentru implementarea și monitorizarea reformelor și investițiilor privind transformarea digitală,
- adoptarea criteriilor de prioritizare a investițiilor în centrele comunitare integrate (infrastructură medicală prespitalicească),
- intrarea în vigoare a hotărârii de guvern privind Programul național pentru reducerea abandonului școlar,
- semnarea a patru acorduri de finanțare cu Comisia Europeană și cu Fondul European de Investiții pentru a demara instrumentele financiare pentru sectorul privat,
- act normativ pentru noua strategie anticorupție

Programarea 2021-2027 – Programele Operaționale Regionale (8 POR)

- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
- Programul Operațional Transport (POT)
- Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)
- Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)
- Programul Operațional Capital Uman (POCU)
- Programul Operațional Combaterea Sărăciei (POCS)
- Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT)
- Programul Operațional pentru Tranziție Echitabilă

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

- Se încadrează în Obiectivul de Politică 2 și dispune de 4,62 miliarde euro (3,05 miliarde euro – FEDR, 837 milioane euro – FC și 692 milioane euro – Bugetul de stat) în perioada 2021-2027.

Domeniile finanțate de PODD sunt următoarele:

- Eficiență energetică, cu obiectivul de creștere a acesteia, precum și de promovare a rețelelor inteligente de energie și a soluțiilor de stocare – 470 milioane euro;
- Apa și apa uzată, cu obiectivul de dezvoltare a infrastructurii aferente, și de tranziție la o economie circulară – 3.49 miliarde euro;
- Managementul deșeurilor, biodiversitatea și calitatea aerului, 194 milioane euro;
- Prevenirea și managementul riscurilor aferente adaptării la schimbările climatice – 458 milioane euro.

Programul Operațional pentru Tranziție Echitabilă (Justă)

- Hunedoara, Gorj, Prahova, Galați, Dolj și Mureș.
- Alocare totală de 2,030 miliarde euro, din care 766 milioane euro din Fondul de Tranziție Justă, 1 miliard euro din Next Generation EU și 265 milioane euro din Bugetul de stat, în perioada 2021-2027.

Axele prioritare ale POTJ sunt:

- tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor, a cercetării și inovării și a digitalizării
- tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată cu emisii reduce
- tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare
- tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă

Programul Operațional pentru Tranziție Echitabilă (Justă)

- *making sure no one is left behind*

Beneficiarii direcți ai POTJ sunt:

- Cetățenii – pentru a le facilita angajarea în sectoare noi sau în cele aflate în tranziție energetică, pentru a sprijini recalificarea acestora, pentru a îmbunătăți eficiența energetică a locuințelor, pentru a învinge sărăcia energetică, și pentru a facilita accesul la energie curată și sigură;
- Companiile – pentru a le susține tranziția la tehnologii generatoare de emisii reduse de carbon și diversificarea economică bazate pe investiții prietenoase cu mediul, pentru a sprijini înființarea de noi firme, mai ales IMM-uri și start-up-uri, pentru a susține activitățile de cercetare-inovare, și pentru a înlesni accesul la finanțare.
- Statele Membre și regiunile – pentru a susține tranziția regiunilor carbonifere și a sectoarelor intensive în carbon la activități prietenoase cu mediul, prin: (1) îmbunătățirea conectivității digitale, a infrastructurii energetice și a rețelelor de transport, (2) investiția în surse de energie regenerabilă, precum și în transportul public și sustenabil, (3) furnizarea de împrumuturi avantajoase și consultanță tehnică de specialitate autorităților publice, și prin (4) crearea de noi locuri de muncă specifice economiei verzi.

Programul Operațional Creștere Inteligentă Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

- Finanțat prin FEDR, și are ca scop creșterea competitivității companiilor în contextul schimbărilor tehnologice și în linie cu prioritățile identificate prin Strategia națională și strategiile regionale de dezvoltare și specializare inteligentă

Obiectivele POCIDIF sunt:

- Dezvoltarea activității și infrastructurii de cercetare-inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
- Îmbunătățirea conectivității digitale;
- Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat;
- Fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor.

PO Sănătate

Programul operațional Sănătate are ca viziune „O națiune cu oameni sănătoși și productivi prin acces la servicii preventive, de urgență, curative și reabilitare de calitate”, și ca obiectiv general îmbunătățirea accesibilității, eficacității, eficienței și rezilienței sistemului de sănătate.

Obiectivele specifice:

- Îmbunătățirea eficacității serviciilor medicale de urgență
- Creșterea accesului la servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu
- Îmbunătățirea accesibilității și eficacității serviciilor de reabilitare/recuperare, serviciilor de îngrijire paliativă, serviciilor de îngrijire pe termen lung
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii
- Îmbunătățirea eficacității și eficienței serviciilor medicale prin investiții în cercetare și în digitalizarea sistemului medical
- Creșterea gradului de utilizare a metodelor moderne și inovative de investigație, intervenție și tratament

PO Sănătate

Se finanțează din FEDR și FSE+, și beneficiază și de o cofinanțare națională de la bugetul de stat de 50% pentru Prioritatea 1 - și de 70% pentru Prioritățile 2-7.

În cadrul acestui PO sunt considerate a fi priorități de investiții:

- P1: Infrastructura spitalelor regionale și a celor cu impact teritorial major;
- P2: Serviciile de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim Ambulator
- P3: Serviciile de reabilitare, paliative și îngrijiri pe termen lung
- P4: Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii
- P5: Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical
- P6: Digitalizarea sistemului medical
- P7: Promovarea metodelor moderne de investigare, intervenție și tratament

Programul Operațional Combaterea Sărăciei

- Îmbunătățirea accesului la piața muncii pentru toate persoanele în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactive, promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;
- Promovarea participării femeilor la piața muncii, a unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor și a persoanelor dependente;
- Promovarea unui mediu de lucru sănătos care să reducă riscurile la adresa sănătății, a adaptării la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor și a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate;
- Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității

- Favorizarea incluziunii active pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;
- Promovarea integrării socio-economice a comunităților marginalizate, cum ar fi romii;
- Creșterea accesului egal la servicii de calitate și sustenabile; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a adaptabilității sistemelor de sănătate, și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- Promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;
- Reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate, inclusiv prin măsuri auxiliare;
- Îmbunătățirea integrării socioeconomice a comunităților marginalizate, a migranților și a grupurilor dezavantajate prin măsuri integrate care să includă asigurarea de locuințe și servicii sociale;
- Promovarea dezvoltării integrate în domeniul social, economic și al mediului, a patrimoniului cultural și a securității în zonele urbane.

Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

(1) „Consolidarea funcționării eficiente a pieței muncii și facilitarea accesului și a participării incluzive și egale la ocupare de calitate și durabilă pentru resursa de forță de muncă”

(2) „Optimizarea sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii, concomitent cu promovarea accesului egal la educație și stimularea învățării pe tot parcursul vieții”

Obiectiv general: piața muncii să devină “sustenabilă, rezilientă, pro-activă și bazată pe inovare socială”

Obiective specifice Educație:

- Prevenirea abandonului școlar timpuriu
- Adaptarea procesului de educație cerințelor pieței muncii
- Creșterea accesibilității și calității învățământului preșcolar
- Îmbunătățirea tehnicilor de predare pentru creșterea eficacității acestora

Cum?

Obiective specifice Ocupare:

- Creșterea ocupării tinerilor, femeilor și categoriilor vulnerabile pe piața muncii
- Dezvoltarea antreprenoriatului și a economiei sociale
- Susținerea unei colaborări mai strânse cu partenerii sociali
- Susținerea îmbătrânirii active
- Susținerea politicilor active de ocupare
- Implicarea unui procent tot mai mare de populație în procesul de învățare activă pe tot parcursul vieții, pentru a facilita realizarea tranzițiilor pe piața muncii

Cum?